

a) Grunnlag for høring.

Undervisningsarenaer, leirskoleopphold og klasseturer

Innledning: Grunnskoleopplæringen styres av Opplæringsloven m/forskrifter, Læreplanen og de lokale valg av undervisningsarenaer som nyttes i den enkelte kommune/den enkelte skole for å nå det som forventes av kunnskapsmålene til det enkelte fag. Inn i dette kommer derfor spørsmålet om: -hva som er lovpålagt og ikke lovpålagt.

Delegasjon: Det er delegert til enhetsleder å vurdere bruk av læringsarenaer, ut fra begrepet «Ledelse for læring». Likevel fritar det ikke rektor å følge Oppl.loven §11 om brukermedvirkning.

Begrepsavklaringer:

- a) Undervisning (for å nå kunnskapsmålene i Læreplanen) Hjemmel i Lov/forskrift til Oppl.loven. Merknad: *tidsfastsetting det enkelte fag og årstrimmsområde, - videreført i skoleruta. Undervisningen kan skje på ulike læringsarenaer, ikke bare klasserommet.*

- b) Leirskoleopphold:

§ 2-3. i Oppl.loven. *Innhald og vurdering i grunnskoleopplæringa*

Grunnskoleopplæringa skal omfatte religion, livssyn og etikk, norsk, matematikk, framandspråk, kroppsøving, kunnskap om heimen, samfunnet og naturen, og estetisk, praktisk og sosial opplæring. Ein del av undervisningstida etter § 2-2 kan brukast til fag og aktivitetar som skolen og elevane vel, til leirskoleopplæring og til opplæring på andre skolar eller på ein arbeidsplass utanfor skolen. Kommunane avgjer sjølv korleis timar ut over minstetimetallet gitt i forskrifter etter § 2-2 skal brukast

Dette betyr at Leirskoleopplæring ikke automatisk er lovpålagt.

- c) Klasseturer/skoleturer: Dette er turer som ligger utenfor skolens lovpålagte oppgaver og må i sin helhet arrangeres av foreldre. Dersom dette skal arrangeres innenfor skoleruta, må det søkes permisjon for den tiden aktiviteten pågår.

Forsikringer: (gjelder punktene a –c ovenfor)

- a) elevene forsikret.
- b) forsikret hvis kommunen/skolen har valgt leirskoleopphold.
- c) Ikke forsikret, dette må foreldre ha ansvar for.

Så langt informasjon.....

Saken ble drøftet i Nettverk skole våren 2012:

- Skolelederne har i Nettverket uttalt:

Sak 9/12: Godkjenning av referat fra 03.02.12

Til sak 2/12: innspill til klasseturer og skoleturer:

Opplæringslovens §2-3, første ledd sier: Grunnskoleopplæringa skal omfatte religion, livssyn og etikk, norsk, matematikk, framandspråk, kroppsøving, kunnskap om heimen, samfunnet og naturen, og estetisk, praktisk og sosial opplæring. Ein del av undervisningstida etter § 2-2 kan brukast til fag og aktivitetar som skolen og elevane vel, til leirskoleopplæring og til opplæring på andre skolar eller på ein arbeidsplass utanfor skolen. Kommunane avgjer sjølv korleis timar ut over minstetimetallet gitt i forskrifter etter § 2-2 skal brukast.

De sentrale fag og emner i grunnskolen er listet opp i §2-3 første ledd første punktum. Det er opp til kommunen å benytte undervisningstid til blant annet leirskoleundervisning.

Skolene i Saltdal har i møte 9/2-12 i Sak 9/12..... fattet følgende vedtak:

Dette innebærer at fremtidige skoleturer på 10. årstrinn og leirskoleopphold ikke er en del av den ordinære grunnskoleopplæringa i Saltdal.

Dersom skoleturer / leirskoleopphold skal avvikles, må det skje i regi av heimen i forhold til:

- Påmelding
- Organisering
- Bemanning under opphold
- Økonomi

Skolene finner det imidlertid hensiktsmessig at slike aktiviteter likevel kan arrangeres innenfor den ordinære skoleruta. Dette innebærer at elevene må søke permisjon for det tidsrom aktivitetene avholdes.

I ettertid er det kommet kritikk til skolefaglig koordinator om at brukermedvirkning ikke er påaktet. Jfr. Oppl.loven | 11.

Jeg ber derfor om at dere gir innspill til dette og event. gjennomfører de høringer som er nødvendig. Hvis nødvendig med politisk behandling, så må vi ta det til LK.

17/1 -2013

Kristian Øse

Skolefaglig koordinator

b) Høringsuttalelser og innspill.

Fra: Torodd mars 13

ROGNAN BARNESKOLE
v/Torodd Moen
Skolevn. 26
8250 ROGNAN

Rognan 16. juni 2008

VEDTAK ANG LEIRSKOLEKOSTNADER

På vegne av Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU) ved Rognan Barneskole har vi som var på møte 12. juni -08 vedtatt at leirskoleopphold ikke skal gå over budsjett for Rognan Barneskole, leirskoledeltakerne skal kun motta den støtte som kommunen kan søke staten om.

Skal Leirskoleopplegg holdes i hevd så må foreldre gjøre en innsats selv for å få dette til, blant annet ved å ha den tradisjonelle kafeen på 17. mai. Så er det eller opp til hver enkelt klasse hvordan de skal få penger inn, men at det må en betydelig dugnadsinnsats til og det må de innse fra første dag.

Vi kom også frem til at når klassene får tilbud om leirskoleopphold så skal det ligge ved et leirskoletilbud i Saltdal kommune, vi mener her er enormt med ressurser som kan settes i gang og til en lavere pris enn hva de andre aktørene tilbyr. Vi bor i ei bygd full av historie som mange barn i dag ikke får oppleve eller vite om for mange ganger i voksen alder, å det ønsker vi å få gjort noe med.

Vennlig hilsen
Lena-Margrete Olsen
leder

Kristian Oese

Fra: Torodd Moen
Sendt: 7. mars 2013 09:19
Til: Bjoerg Johnsen (bjoerg5@online.no)
Kopi: Kristian Oese; Mary Ann Meisler; Elisabethn Maarnes; Anne Marie Nordnes; Astrid Moen
Emne: Vedrørende skriv til levekårsutvalget

Viser til skriv til levekårsutvalget.

I innledninga av skrivet står følgende:

«I forbindelse med at rektorene ved de tre grunnskolene i Saltdal kommune har endret på ordningene rindt leirskoleopphold for elevene i kommunen.....»

Dette er korrekt. Det var et felles vedtak som fortsatt står ved lag inntil et nytt vedtak er fattet. Jeg har forholdt meg til dette vedtaket, og skal selvfølgelig forholde meg til et nytt dersom det kommer, uavhengig av innhold. Slik fungerer demokratiet. For meg personlig er leirskoleopphold / ikke leirskoleopphold ikke vesentlig, det er de beslutninger / vedtak som fattes jeg må forholde meg til. Dersom det fattede vedtaket ikke skulle hatt gyldighet, måtte det ha blitt opphevet, eller at en hadde fattet et nytt med et annet innhold, men så er ikke gjort.

Videre i skrivet står det:

Videre står det:

Dette punktet har ført til at foreldre sitter igjen med at rektor ved Rognan barneskole har bestemt at våre barn:

Dette er heller ikke korrekt. Henviser til det dere selv uttaler i innledninga: **«I forbindelse med at rektorene ved de tre grunnskolene i Saltdal kommune har endret på ordningene rindt leirskoleopphold for elevene i kommunen.....»**

Jeg synes det er flott at FAU og andre engasjerer seg i denne saka. Om det ender med ny behandling og et nytt og endret vedtak, skal jeg selvfølgelig forholde meg til det. Mitt engasjement nå er kun i forhold til at realitetene i skolenes behandling av saka fremstilles korrekt.

Ha en fin dag!! ☺

Mvh
Torodd Moen
rektor

Epost: torodd.moen@rognan-barneskole.no

Tlf: 75 68 22 10

Mob: 97 51 21 62

Web: www.minskole.no/rbsk

Kristian Oese

Fra: Torodd Moen
Sendt: 22. januar 2013 10:24
Til: Kristian Oese
Emne: Leirskoletilskudd

Hei, kan du sjekke ut hvor mye / om noe som helst, som eventuelt ligger i rammeoverføringene fra staten som kan benyttes til leirskole, jfr dette:

Staten har innbakt i befolkningstilskuddet til kommunene (rammeoverføringene) ca 120 millioner kroner (2012). Det tilsvarer 2.000 kr per elev når årskullet er 60.000 elever. Det er ikke øremerket og skal ikke søkes om, men kommunen har fått pengene over statsbudsjettet hver år, for å stimulere til at alle grunnskoleelever skal få minst ett leirskoleopphold i løpet av grunnskolen. Det er en nasjonal målsetting. I tillegg kan kommuner/skoler som sender elever på godkjent leirskole søke på øremerket tilskudd til lønn for leirskolelærer

Mvh
Torodd
)

Referat fra FAU- møte 14.01.13

Til stedet: Bjørg Johnsen, Sigrid Kristensen, Lill Fridjofsen, Joanna Panasivk, Kristin Sæter og Silje Diset

Sak 1:

Valg av nestleder og sekretær

Nestleder: Kristin Sæter, sekretær: Silje Diset

Sak 2:

Rullering av orden- og oppførselsreglement

Fau har lest og vurdert reglementet med de tilførte endringene fra skolen. Fau har ingen kommentarer eller nye tilføyelser til reglementet.

Sak 3:

KULDEGRENSE FOR Å VÆRE UTE I SKOLENS FRIMINUTT

Fau mener at ved -15 grader bør skoleledelsen vurderer forholdene og åpne for valgfrihet dersom det er vind eller nedbør i tillegg. Det bør ikke være grunn til å åpne for valgfrihet dersom det er oppholdsvær. Fau oppfordrer til uteaktivitet i alle årstidene.

Sak 4:

Endring av retningslinjer og vedtekter for skolefritidsordningen i Saltdal

Fau ønsker å opprettholde dagens ordning med én voksen pr. 10-12 barn. Ved bemanningsreduisering til én voksen pr. 13-15 barn kan føre til reduisering av sikkerhet, mindre tilrettelegging av pedagogiske opplegg, færre muligheter til aktiviteter.

Sak 5

Høring ang. leirskoleopphold

Fau sender en foreløpig uttalelse til enhetsleder Torodd Moen

Kopi sendes til alle Fau representanter og Enhetsleder Torodd Moen

Referent: Silje Diset

Fau Rognan Barneskole

V/leder Bjørg Johnsen

ENDRING LEIRSKOLE FOR ELEVER I SALTDAL KOMMUNE

Endringene har trådt i kraft ved Rognan Barneskole, men rektorene ved Rognan ungdomsskole og Røkland Skole har gått tilbake i saken for ny og korrekt saksbehandling.

Historikk

I tidligere år har det blitt arrangert leirskoleopphold for elevene i 7. klassetrinn. Det har frem til nå vært vanlig praksis at lærerne har deltatt under disse oppholdene, sammen med foreldrerepresentanter. Lønn til lærerne i forbindelse med oppholdet har delvis blitt utbetalt i form av døgngodtgjørelse kombinert med noe avspasering. Økte økonomiske utgifter for skolen utgjør under kroner 10.000,- pr lærer/klasse.

Dette har vært lærerike turer for elevene, med forholdsvis lange dager. Mye friluftsliv, historie, samfunnsfag og utprøving av egne grenser sammen med andre. Økte sosiale ferdigheter, det å være hjemmefra over flere netter - noe flere elever ikke har gjort tidligere, under trygge omgivelser. De lærer å ta ansvar for egne klær og eget utstyr, får husoppgaver mange kanskje ikke tar del i hjemme, får fysiske utfordringer de ikke har møtt før.

Elevene får en viktig kompetanse på å lære egne ferdigheter å kjenne under et slikt opphold, dette er en kompetanse som vanskelig kan tilegnes uten flere overnattinger kombinert med et solid pedagogisk opplegg. Dette i trygge omgivelser, med kjente voksne.

Leirskoleoppholdene er en naturlig avslutning på barneskolen, og er viktig for både elevene og lærerne. For alle oss foreldre som har vært på leirskoleopphold, er dette ei uke vi ser tilbake på med stor glede og har mange positive og flotte minner fra - dette ønsker vi også for våre barn. I skolens regi.

Aktuelt

Den nye ordningen blir som følger:

1. Leirskoleopphold og klasseturer skal ikke lenger skje i skolens regi. Dette innebærer at turene skal gå uten lærere eller annen representant for skolene.
2. Turene skal i sin helhet arrangeres av foreldrekontaktene, sammen med elevene og de andre foreldrene.

3. Det skal søkes permisjon for leirskoleopphold og klasseturer, noe som innebærer fravær, selv om dette blir "godkjent" eller "dokumentert" fravær.

4. Det er uklarheter rundt sparing til disse turene, da det har blitt gitt ulike svar på spørsmål omkring dette. Får vi foreldrene spare til eget barn? Jobber vi dugnad for eget barn? Eller går dugnadsinnsatsen til "fellesskapet"? Hva med foreldre som ikke stiller på disse dugnadene, kan de "betale" seg ut?

Dette punktet har ført til at en del foreldre sitter igjen med at rektor ved Rognan Barneskole har bestemt at våre barn:

a) Ikke får leirskole i skolens regi

b) skolen skal bestemme hvordan føringene for sparing skal foregå - fellesskap og ikke sparing da vi har lov om gratis grunnskole

c) må søke permisjon, får fravær for en tur med undervisning fra tidlig morgen til sen ettermiddag

Dette stiller vi oss totalt uforstående til.

Konsekvenser

1. Dersom leirskoleoppholdene ikke går i skolens regi, kan vi ikke gå ut fra at alle elevene blir med. Dette vil føre til at skolen må ha et opplegg for elevene som blir igjen.

Når det gjelder hvem som reiser på tur og hvem som blir hjemme, er vi redd for et klasseskille. Det blir de som har råd til å reise, de som ser nytten av et slikt opphold og derfor prioriterer dette økonomisk som drar. De som ikke drar blir de med trang økonomi, de svakeste på flere områder, de med foreldre som ikke stiller på dugnad, elever fra andre kulturer der foreldrene ikke ser nytteverdien og heller ikke nødvendigvis har god økonomi, elever med spesielle behov, etc.

I og med at turene heretter ikke skal gå i skolens regi, mister man muligheten til å søke støtte gjennom Nav sitt system. De elevene dette gjelder for er kanskje de som trenger det mest. For en familie med svak økonomi vil det være enklere å kontakte en lærer med taushetsplikt og få hjelp dersom turen går i skolen regi, fremfor en foreldrekontakt som ikke har taushetsplikt.

Dersom leirskoleopphold går i skolens regi, vil aktuelle lærere som ser tegn på dårlig økonomi i en familie, kunne informere på en skånsom måte at Nav har støtteordninger for leirskoleopphold/klasseturer. Dette mister vi nå.

Det har også kommet signaler fra foreldre som ikke ønsker å sende barna sine på tur, dersom dette ikke går i skolens regi. Foreldrenes avgjørelser og valg i denne sammenhengen vil gå utover barna...

2. Det kreves nå søknad om permisjon for leirskoleopphold av administrasjonen. Dette stiller vi oss undrende til da det står klart i Grunnskoleloven at undervisning skal skje utenfor skolens klasserom og område. Under alternativene her nevnes leirskole. Viser til vedlegg 1.

Er det riktig med fravær under et opphold med så mye relevant og flott undervisning?

Viser til at sentrale myndigheter gjennom tilskudd oppfordrer til leirskoleopphold. Dette tilskuddet er på kroner 1033,- pr elev. Mister elevene disse pengene dersom turen ikke går i skolens regi?

Dersom alle i en klasse skal søke permisjon, kan man da gå ut fra at alle får denne innvilget? Hver enkelt permisjonssøknad skal behandles individuelt. Vil det da være slik at de svakeste elevene ikke vil få denne innvilget? Dersom det er forutbestemt at alle skal innvilges, hvorfor må vi da søke? Alle skal vurderes og besvares individuelt. Er det noen som har for lite å gjøre?

Ved permisjon reiser elever/foresatte uten orden/oppf.reglement som støtte.

Dersom et barn har mye fravær og foreldrene ikke ønsker at barnet skal ha mer fravær, vil dette være en årsak til at noen ikke vil bli med på leirskole/klasseturer. Dette kan foreksempel ha medisinske årsaker.

3. Forsikringsbestemmelsene gjelder ikke når turen ikke går i skolens regi. Alle må da tegne egen reiseforsikring. Merkostnad. Hvem sjekker at alle er forsikret? Bli elever som ikke er forsikret nektet å delta? Klasseskille?

4. 17. mai-kaffe' i skolegården etter barnetoget har vært en flott tradisjon. Det har tradisjonelt vært 6. klassene på barneskolen som har stått for arrangementet. Dette har vært innbringende og pengene har gått til leirskole året etter. Hele dette arrangementet står nå i fare. Dersom det ikke blir leirskole, ser klassene det ikke nødvendig med kaffe-inntektene, og det er vanskelig å få frivillige til å ta et slikt arrangement. Her viser vi til arrangementet i Rognan sentrum, der det er problemer år etter år med å få noen til å arrangere.

Under årets arrangement måtte hver av elevene stille med to voksne. Det kreves da et antall på 60-70 voksne totalt. Hvilken organisasjon har kapasitet til dette? Frivillige har forøvrig mange oppgaver i Saltdal Kommune.

Kontakten med hjem – skole vil bli svakere. Leirskole/klasseturer skaper engasjement hos foreldre og elever.

26 FEB. 2013 07/253

**FAU ved Rognan Ungdomsskole
v/ leder Ylva Edvardsen
Nygård 41
8250 Rognan**

Rognan, 11.02.13

**Levekårsutvalget i Saltdal kommune
v/leder Lindis Pettersen
Rådhuset
8250 Rognan**

**Rognan Ungdomsskole
v/ rektor Else Marie Ness
Høgbakkveien 11
8250 Rognan**

Innspill til vedtak om at skoleturer og leirskoleopphold ikke er en del av den ordinære grunnskoleopplæringen i Saltdal.

Det har i mange tiår vært praktisert å reise på klasseseture som en del av skoleavslutningen for 10-årig grunnskole. Ved disse turene har det alltid vært med en eller to lærere som har hatt ansvar for det pedagogiske opplegget. Lønn til lærerne i forbindelse med klasseseturene har delvis blitt utbetalt i form av døgngodtgjørelse kombinert med noe avspasering. Nevnte avspasering må gjøres inneværende skoleår, før reisen blir holdt.

Kostnadene for skolen vedrørende dette, er i underkant av 10 000kr pr lærer/klasse. Om man tar et eksempel i en klasse med 25 elever og turen koster ca. 4000 kr pr elev for en uke, vil faktisk elever/foreldre stå for 100 000 kr av kostnadene. Dette bruker klassene 3 år på å samle inn ved hjelp av dugnad, loddsalg og arrangementer. Angående arrangementene, utdyper vi disse lengere ned i dette brevet.

Om det er av økonomiske grunner skolen mener å ikke gi denne muligheten, greier vi ikke se at det er noen gode argumenter for dette.

Klasseseturene er en naturlig og viktig avslutning på ungdomsskolen, både for elevene og lærerne. Det skaper et naturlig samhold og et forbedret klassemiljø gjennom tid med planlegging og forventninger til en flott avslutning på endt grunnskole.

En skoletur er med på å markere avslutningen av ti års skolegang. FAU ønsker at ordningen om skoleturer skal videreføres i skolens regi, der lærere/skolen er ansvarlige for organisering og opplegg sammen med elever/foreldre.

Konsekvenser

Dersom skoleturer skal planlegges av foreldre, kan det medføre større sosial ulikhet. Det å forberede og planlegge tur, og dernest reise i fellesskap er et ledd i integreringen av de tospråklige elevene vi har i skolen. Når det gjelder hvem som reiser på tur og hvem som blir hjemme, er vi redd for at det oppstår et klasseskille. Det blir de som har råd til å reise, de som ser nytten av et slikt opphold og derfor prioriterer dette økonomisk som drar. De som ikke drar, blir de med trang økonomi, de svakeste på flere områder, de med foreldre som ikke stiller på dugnad, elever fra andre kulturer der foreldrene ikke ser nytteverdien og heller ikke nødvendigvis har god økonomi, elever med spesielle behov og foreldre som ikke ønsker å sende elever på tur med «fremmede» foreldre.

Vi stiller spørsmål til at elevene må søke om permisjon for å delta på en klasseset. Skal foreldre ha regien med å planlegge/arrangere klasseset, vil kanskje det pedagogiske opplegget forringes eller ikke være optimalt. Skolen ser det allikevel hensiktsmessig at elevene kan søke permisjon for å delta på et foreldrestyrt opplegg uten noen krav om pedagogisk opplegg. Greier foreldrene allikevel å planlegge et godt opplegg med undervisning utenfor skolens arena, vil elevene få fravær da turen ikke er i skolens regi. Selv om elevene får innvilget permisjon og det er godkjent fravær, er det fremdeles fravær og vil stå på det endelige vitnemålet. Hva med de elevene som av ulike grunner har et høyt fravær fra før, vil de bli holdt hjemme av foreldrene for å unngå å få enda mer fravær? Siden hver søknad om permisjon skal behandles individuelt, vil det da være slik at de svakeste elevene ikke vil få søknaden innvilget, og i stedet må jobbe med fag på skolen? FAU mener dersom reisen gjennomføres i skolens regi, vet vi at elevene får et utbytte av turen av pedagogisk karakter og alle elevene vil få delta.

Skole-hjem samarbeid.

Det blir et mindre og svakere skole- hjem samarbeid ved at denne ordningen ikke lenger blir gjort i skolens regi. Det blir også mindre kontakt mellom foreldrene på trinnene, dvs. færre møtepunkter.

Forskjellige læringsarena.

Dersom det blir et rent foreldreansvar å ta med en klasse på tur, faller det pedagogiske opplegget bort både før og under reisen. Det er lærerikt for elevene å planlegge en reise sammen med sin lærer, elevene lærer historikk om reisemål, lager budsjett, planlegger reiserute, søker om evt. sponsormidler, setter opp program for utflukter ol. Dette er knyttet opp mot kompetansemålene i læreplanen og brukes som en del av undervisningen på klasserommet i forkant.

Elever som f. eks. har deltatt på «Hvite Busser» har økt allmennkunnskapen sin betraktelig. De opplever minner for livet. Elevene får i tillegg til undervisningen i klasserommet, enda mer kunnskap ved å reise på klasseset. Med andre ord er pedagogisk planlagte turer en annerledes arena for læring og en fordypning i kunnskapsmålene.

Relasjoner.

En lærer kjenner elevene på godt og vondt, kjenner gruppedynamikken og er vant med å håndtere eventuelle konflikter, grensetting og læreren reiser på klasseset med skolens reglement i ryggen. Skolens reglement gjelder ikke på turer som foreldre arrangerer. I tillegg inngår lærerne en kontrakt mellom elev/foreldre om orden og oppførsel og konsekvenser ved brudd. Det er samtidig like viktig at alle elevene kjenner læreren og kjenner seg trygg på ham/henne. Dersom det er foreldre som reiser, kjenner ikke de nødvendigvis alle elevene i klassen. Foreldre har heller ikke innsikt i taushetsbelagt informasjon om elever med spesielle behov.

Elevene tilegner seg sosial kompetanse, lærer mye om seg selv og andre, og må ta ansvar for seg selv og andre på en arena utenfor skolen.

Forsikring

Forsikringsbestemmelsene gjelder ikke når turen ikke går i skolens regi. Det innebærer at alle må tegne egen reiseforsikring, noe som igjen gir merkostnad. Hvem har da ansvaret for å sjekke at alle er forsikret, og blir elever som ikke er forsikret nektet å delta?

Flere konsekvenser

I løpet av årene på ungdomsskolen bidrar elevene positivt til nærmiljøet ved ulike arrangement til inntekt for skoletur. Vi vil her nevne flotte arrangement som eldrefest, Turbomessa, kantinedrift, juleavslutninger og deltakelse ved 17.maiarrangement. Alle nevnte arrangement vil stå i fare. Når elevene ikke har skoletur å jobbe for, er det fare for at motivasjonen og engasjementet faller bort. Disse arrangementene er viktig både for elevenes selvutvikling og for nærmiljøet rundt.

Avslutning

Vi ber kommunen/skolen om å se på og undersøke hvordan andre kommuner har valgt å se på skoleturer/leirskoleopphold. Hva er praksis og hvilke løsninger kan man bli enig om og hvilke alternativer kan man arbeide ut fra? Vi stiller oss åpne for å diskutere andre alternativer for å løse dette på en smidig måte. Det kan være varighet på tur, faste reisemål o.l., men et absolutt krav fra FAU er at turen skal være i skolens regi.

Avslutningstur for 10.klassingene har vært tradisjon i fler tiår i Saltdal kommune på lik linje med leirskoleopphold som avslutningstur i 7.klasse. Samtlige elever har forventninger og

gleder seg til disse turene og det er dypt forankret i barneskolen og ungdomsskolen. Både vi som foreldre, elevene og ikke minst lærerne, ønsker å beholde denne tradisjonen.

Med hilsen

FAU ved Rognan Ungdomsskole

v/ Ylva Edvardsen

Innspillet er sendt både på e-post og som brev pr post, kopier er kun sendt pr e-post.

Kopi:

Leder Fau Bjørg Johnsen og Rektor Rognan Barneskole, Torodd Moen

Leder Fau og Rektor Anne Marie Nordnes, Røklund Skole

Kristian Øse, Skolefaglig koordinator

Ordfører Finn Obert Bentsen

Rektor Elisabeth Maarnes

ANGÅENDE SAK OM KLASSETURER I SKOLENS REGI

Elevrådet ved Rognan Ungdomsskole er imot at alle klasseseturer skal gjennomføres utenfor skolens regi.

Vi er bekymret for at ikke alle da kan være med. Det fører til at klasse miljøet blir dårligere. Vi er også bekymret for at fraværet som føres på vitnemålet, blir for stort. Mange elever synes det er utrygt å dra på tur sammen med voksne de ikke kjenner. Vi ønsker å dra sammen med lærere vi er trygge på.

Det eneste positive er at vi da kanskje slipper å delta på innsamlinger. Men...

Aktivitetene som skolen arrangerer for å samle inn penger blir det jo heller ikke noe av da. Elevrådet er bekymret for at flere faste tradisjoner skal bli borte. Skolens juleavslutning og skoleball er flotte tiltak der overskuddet brukes til felles klasseseturer. Hvordan skal vi kunne motivere våre medelever og foresatte til å gjøre en ekstra innsats uten denne "gulrota"?

Slike aktiviteter virker samlende og styrker det sosiale fellesskapet vårt. For oss i ungdomsskolen er en felles tur en flott avslutning på grunnskolen.

Vi ønsker å fortsette med felles skoleturer som de har vært arrangert fram til nå.

Elevrådet

Referat fra elevrådsmøte 6/3.

Argumentasjon mot vedtaket:

- Skoleturer er viktig for samhold og fysisk aktivitet.
- Lærerne kan ikke formidle opplevelsene på samme måte som en klassesetur kan
- Det er læring både før og etter klasseseturene.
- Turer er med på å motivere elevene til å holde ut i alle teoretiske fag.
- Under leirskolen traff vi masse mennesker og fikk gode minner.
- Det er jo ingen vits å drive elevkantine, loppemarked, 17-mai, dugnader og etc. hvis pengene ikke skal brukes på noe fornuftig.
- Hvem skal arrangere f.eks. 17-mai?
- Hvis foreldrene skal ha ansvaret for klasseseturene er det ikke sikkert de har råd, pluss at de må ta en uke fri fra jobb.
- Foreldrene kjenner ikke alle elevene på samme måte som en lærer gjør. Spesielt med tanke på sykdommer osv.
- Klassemiljøet forbedrer seg under slike turer.
- Hvorfor skal voksne folk bestemme at vi ikke skal på tur?
- Politikerne ønsker at elevene skal være mer i aktivitet for å forhindre fedme og andre sykdommer, men hvordan skal det forhindres når vi må sitte mer inne i klasserommene i stedet for å dra på klassesetur/leirskole.
- Det er både en overgang fra barneskolen til ungdomsskolen, og en overgang fra ungdomsskolen til videregående. Det er på en måte en avslutning, før at klassen «spres».
- Klasseseturene burde vært arrangert rundt påske, for da kunne elevene brukt det de hadde lært i forbindelse med f.eks. eksamen.
- Hvis ikke elevene får delta på sosiale og praktiske arrangement vil faren for å droppe videregående være større.
- Vi har ingen argumenter for vedtaket om å fjerne leirskole/klassesetur som skoleaktivitet.

Levekårsutvalget i Saltdal Kommune

v/leder Lindis Petersen

Rådhuset

8250 ROGNAN

FAU v/Røkland Skole

8255 RØKLAND

Røkland 10.03.13

Innspill til vedtak om at skoleturer og leirskoleopphold ikke er en del av den ordinære grunnskoleopplæringen i Saltdal.

Historikk

Fra elevene begynner i 1.klasse har det vært tema og et stort engasjement rundt det å spare til klassetur/leirskoleopphold. Vi ved Røkland skole mener vi har et unikt skole-hjem samarbeid, og dette ønsker vi å fortsette å ha.

Ved skolen har det i flere år nå vært tradisjon på blant annet; 17-mai feiring ved 7.klassetrinn, lage krøkkebærsaft for salg, ha utsalg av selvlagde produkter/mat på Julemesse Knaggen, Loppemarked i gym salen, turbomessen på blåfrost, juleavslutning for hele mellomtrinnet for foreldre og søsken, med salg av egenproduserte produkter/bakverk, drift av elevkantine, besteforeldrekafè, søppelplukking, loddsalg, kakesalg etc. Alt dette med det formål å tjene penger til klassen sin for å dra på skoletur/leirskole.

I alle tiltakene ovenfor ligger det mye praktisk læring, som vi mener ikke dekkes på samme måte i skoleundervisningen. Du vil heller ikke få det igjen i det økonomiske. Barna lærer gjennom dette å opptre i andre fora, høflighet, samarbeid på tvers av kjønn, alder, relasjoner, kultur. Vi mener det er forebyggende for mobbing.

Leirskole er fokus på fysisk aktivitet. Elevene får være med på aktiviteter som de ellers ikke får.

Økonomi

Vi har prøvd å få tak i hva som spares ved å kutte et slikt tilbud, men finner ikke konkrete tall. Vi stiller oss spørsmål om hva disse pengene som spares skal brukes til? Hva får elevene igjen for denne summen, som kan veie opp mot det tilbudet de har i dag? I form av skole-heim samarbeid, samhold i elevgruppen, foreldregruppen og praktisk læring.

Vi mener at alt kan ikke veies opp i penger!

Fordeler med dagens ordning

- Det sosiale mellom hjem-skole, elev-lærer-foreldre.
- Engasjement hos elev-lærer-foreldre for et felles mål (dugnader, kreativitet til pengeinnsamling)
- Skaper godt klassemiljø, da elevene jobber i grupper på tvers av klasser, kjønn og sosialt ståsted.
- Klasseseturer øker motivasjonen og er et stort mål for elevene. Noe de gleder seg og ser frem til i skolehverdagen.
- Det er kjent at det blir arrangert blåturer for bedrifter/arbeidsplasser for å opprettholde godt arbeidsmiljø og å treffe hverandre på andre arenaer. Dette kan sammenlignes med skoletur/leirskole, det «styrker» klassemiljøet. Det er hos barna vi legger grunnlaget!
- Alt forarbeidet og læringen elevene får i forkant og etterkant av dugnader, klasseseturer, leirskole får dem ikke igjen i klasseromsundervisning.
- Skolen er blitt mer teoretisk og vi mener at våre barn trenger dette avbrekket med den praktiske læringen i regi av klasseseturer/leirskole. Det gir mestringsfølelse, som igjen gir trygghet.

Konsekvenser

Av mange ulike årsaker lar det seg kanskje ikke gjøre at foreldrene kan arrangere disse turene.

Enkelt elever kan bli hindret fra å delta pga permisjonsreglementet. Elevene kan ha helsemessige tilstander som foreldre/reisledere ikke kjenner til. Foreldrene kjenner ikke elevene som gruppe. Enkelt elever med spesielle behov som foreldre/reiseleder ikke har krav på info om, men som en lærer ville vist om.

Kan ende med at noen klasser får gjennomført tur, mens andre ikke får det. Vil synliggjøre klasseskille, spesielt med tanke på mottakselever, integrering. De svakeste blir mest skadelidende. Med årene vil kanskje tilbudet «dabbe» av og falle helt bort når det ikke er i regi av skolen.

Med dagens ordning er elevene forsikret gjennom skolen og må følge skolens reglement. Hvilke konsekvenser vil dette ha med reise i regi av foreldrene?

Oppsummering

Saltdal kommune burde være stolt av å ha denne gode ordningen. Det bør etterstrebes å opprettholde den. Vi bør se oss for god til å sammenligne oss med hva andre kommuner »har» når det gjelder denne saken.

Vi bør være vårt ansvar bevisst å ha barna i fokus og tenke deres beste uavhengig av økonomi.

Med hilsen FAU Røklund skole

Referat fra felles klubbmøte for Utdanningsforbundets medlemmer

ved:

Rognan barneskole

Rognan ungdomsskole og

Røkland skole

7/2-13.

Uttalelse i forbindelse med at ledermøtet bestemte at leirskole- og klasseseturer skal over på foreldrenes ansvar:

Argumentasjon mot vedtaket:

Vi mister interessen rundt fellesarrangementer og prosjekter som krøkkebærsafting, 17.-maiarrangement, eldrekvelder, elevkantine og andre elevbedrifter, turbomessa, entreprenørskap, osv. Alle disse er positive læringsarenaer, spesielt for elever som sliter teoretisk.

Alle felles og positive samlingsarenaer / dugnader forvitrer i kjølvannet av et slikt vedtak.

Når foreldrene skal overta dette helt og holdent, og samle inn selv, forsvinner viktige og gode arenaer for skole/ hjemsamarbeid.

Denne samarbeidsprosessen er viktig for hele skoleløpet. Det er en uformell arena som sidestiller alle, både elever foreldre og lærere.

Dette er relasjonsbygging mellom alle parter og ikke minst er det styrkende for klassemiljøet, både på elevnivå og foreldrenivå.

Verdien er så stor at vi ikke kan forstå hvordan den kan veies opp mot kommuneøkonomien, som trolig er det eneste argumentet for at dette skal over på foreldrene alene.

Permisjoner og søknader:

Det er ulogisk at skolene krever permisjoner for skoleturer / leirskole, da dette ikke har noe med skolen å gjøre.

Det vil bli problematisk å innvilge permisjonssøknader til leirskole / klasseseturer fra elever som nektes permisjon til ferieturer pga for høyt fravær.

Økonomi:

Økonomien i Saltdal kommune medfører at det ikke er penger til ekskursjoner på skolenes budsjetter. I tillegg skal leirskole / skoleturer fjernes.

Kommunen har ikke hatt merutgifter i forbindelse med leirskole / klasseseturer. Dette har vært samlet inn på klassenivå gjennom ulike arrangementer.

Vikarutgiftene på slike turer, er forsvinnende små, sammenliknet med verdien av det gode skole / hjemsamarbeidet gjennom hele grunnskolen.

Lærerne i Saltdal har vært rause og valgt å se bort fra Leirskoleavtalen for å ivareta leirskolen / skoleturer. Nettopp på grunn av at vi ser viktigheten av dette, og mener at vi mister bredden i undervisningstilbudet.

Læreplanen:

Læreplanens generelle del blir vanskelig å dekke / følge opp når kommuneøkonomien begrenser opplæringstilbudet, noe vi mener blir konsekvensen av vedtaket.

Leirskoleoppholdet:

Elevene mister læringsarenaer og pedagogiske opplegg som ikke vi ser kan gjennomføres andre plasser enn på leirskolen. Leirskolene vi bruker, har både lang og bred erfaring innenfor det de har å tilby. Mye av Læreplanens generelle del, dekke gjennom slike arenaer, og gir unike opplevelser for elever som ikke tidligere har vært på turer, reist med fly osv.

Hvordan skal man ivareta konfidensielle opplysninger om elever som skal reise på tur med ukjente voksne som ikke har innsikt i eller forutsetninger for å forstå elevene???

Sist, men ikke minst: Leirskoleoppholdet er lærerikt, både faglig og sosialt!

Sparing / økonomi:

Det er et problem å få foreldrene til å påta seg å ha klassepengene på sine egne bankkontoer, da dette kan bli så store beløp at ingen foreldre vil ha det på sitt navn, pga skatt og avgifter. Det kan bli økonomiske klasseskiller i klassene, hvis det skal samles inn faste beløp pr elev. Vi kan risikere at "vanskelige" elever ikke blir tatt med på slike turer. Ekstra forsikring på elevene påkommer også, da skolens forsikring ikke gjelder på slike turer.

Signalene fra skolenes pedagogiske personale i forbindelse med at både skoleturer og leirskole skal over på foreldrenes ansvar:

Dette ønsker vi ikke!!!

Rognan barneskole, tillitsvalgt Cato Testad.

Rognan ungdomsskole, tillitsvalgt Børge Larsen.

Røkland skole, tillitsvalgt Lill Nybakk.

Ref. Lill Nybakk.

Hovedtillitsvalgt / Lokallagsleder

Utdanningsforbundet Saltdal.

Utdanningsforbundet ved Rognan Ungdomsskole
Børge Larsen
Pynten 7
8250 Rognan

Levekårsutvalget i Saltdal kommune
Lindis Pettersen
Rådhuset
8250 Rognan

I tillegg til referat fra felles klubbmøte for utdanningsforbundet i Saltdal ønsker klubben på Rognan Ungdomsskole å komme med noen uttalelser og presiseringer i forhold til de problemene vi ser vi vil møte om vedtaket trer i kraft.

Skole - hjem samarbeid:

Vi er bekymret for at vi mister den viktige arenaen for skole-hjem samarbeide. Planleggingsmøter og dugnader til skoleturen har vært naturlige treffpunkt mellom elever, foreldre og lærere. Alle parter har nytt godt av å bli kjent gjennom et samlende arbeide utenfor klasserommet. Dette er relasjonsbygging i praksis. Ved å bestemme at skoleturen skal organiseres og gjennomføres utenfor skolen gjøres vi fattigsligere på slike uformelle møtepunkt.

Økonomi:

Vi kan vanskelig forstå hvordan det kan argumenteres med økonomi i en slik sak. Disse turene finansieres utelukkende gjennom innsamling og sparing i løpet av ungdomsskoleårene, og har i de senere år hatt en pris på rundt hundretusen kroner. Virkeligheten er at skolen får ta del i en tur som vanskelig kan takseres ut fra læringsverdi. Det oppleves da smålig å grunnfeste et slikt vedtak med at skolen får merutgifter på vikarer når lærerne som er reiseledere avspaserer. Spesielt da deler av avspaseringen tas sammen med elevene, og dermed ikke fører til merutgifter for skolen.

Læringsarenaer:

I denne diskusjonen har man tidligere sammenlignet praksiser fra andre steder og da gjerne byer som tidligere har avviket skoleturen. Vi må ikke glemme at det finnes en verden utenfor Saltdal. Elevene våre har behov for å oppleve og se nye horisonter med andre utfordringer og levesett som vi ikke kan tilby dem her. Argumentet svekkes også med tanke på tilbudene og nærheten skoler har i en by sammenlignet med ei bygd.

Læreren og skolens rolle på skoleturen.

Om det blir en realitet at skoleturen fjernes fra skolen, vil vi understreke at det ikke vil være aktuelt for oss lærere å delta lengre. Når skolens reglement ikke vil være gjeldende, vil vi risikere å undergrave det vi jobber og står for ellers i året. Hvis en tur ikke lengre er i skolen regi så har heller ikke skolen noen ting med reisemål, lengde, innhold, finansiering eller hvem som får være med på tur. Alt vil da bli i privat regi. Skolelederne har i nettverk uttalt at dette vedtaket innebærer at elevene må søke permisjon fra skolen på slike turer. Vi synes av prinsipp at det vil være helt feil å oppfordre elevene til å søke permisjon fra skolen til private gjøremål, da vi ellers har stort fokus på å ha lavt fravær.

Klubben ved Rognan Ungdomsskole.

U) Brev fra udir.

Utdanningsdirektoratet

Vår saksbehandler: Jorunn Sandvold
Direkte tlf: 23 30 13 87
E-post: js@utdanningsdirektoratet.no

Vår dato:
07.07.2006
Deres dato:
27.02.2006

Vår referanse:
2005/2033
Deres referanse:
2006/1591

Fylkesmannen i Buskerud
Postboks 1604
3007 Drammen

Om "gratisprinsippet" i grunnskolen

Utdanningsdirektoratet viser til brev 28.03.06 fra Kunnskapsdepartementet vedlagt brev fra Drammen kommune og til brev 27.02.06 fra Fylkesmannen i Buskerud.

Slik direktoratet ser det er det reist spørsmål om tolking av to bestemmelser i opplæringsloven, §§ 2-15 om gratisprinsippet og 2-11 om permisjoner.

Opplæringsloven § 2-15

Det rettslige grunnlaget for gratisprinsippet er nå lovfestet i opplæringsloven § 2-15. Ved Ot. prp. 94 (2001-2002) og Innst. O. nr. 43 (2001-2002) ble bestemmelsen i opplæringsloven om gratisprinsippet endret. Bakgrunnen for endringen var en presisering av bestemmelsen slik at lovteksten tydeliggjør at den offentlige grunnskoleopplæring skal være gratis.

Bestemmelsen lyder nå:

"Elevane har rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring. Kommunen kan ikkje krevje at elevane eller foreldra dekkjer utgifter i samband med grunnskoleopplæringa, til dømes utgifter til undervisningsmaterieil, transport i skoletida, leirskoleopphald, ekskursjonar eller andre turar som er ein del av grunnskoleopplæringa."

Lovbestemmelsen slår fast at den offentlige grunnskoleopplæringen skal være gratis for elevene. Det betyr at kommunen ikke kan kreve betaling for verken undervisningsmaterieil eller aktiviteter (faglige eller sosiale) som foregår i skoletiden i skolens regi, som en del av grunnskoleopplæringen. Forbudet mot å kreve egenbetaling gjelder all virksomhet i forbindelse med grunnskoleopplæringen, også aktiviteter som foregår utenom ordinær skoletid når disse aktivitetene er ledd i at skolen gjennomfører grunnskoleopplæringen i samsvar med lov og forskrift.

Bestemmelsen regulerer ikke aktiviteter som blir arrangert av skolen og som ikke er en del av grunnskoleopplæringen, dvs aktiviteter som faller utenfor virkeområdet for opplæringsloven og forskrift til loven.

Forarbeidene

Direktoratet viser til forarbeidene til bestemmelsen, Ot. prp. nr 94 (2001-2002), det blant annet heter: *"Forslaget inneber at alle delar av grunnskoleopplæringa skal vere gratis, og at det avgrensa høvet til å ta betaling for visse utgifter knytte til leirskoleopphald som vi i dag har, fell bort."*

Departementet legg til grunn at kommunen ikkje kan krevje betaling for undervisningsmaterieil og faglege og sosiale aktivitetar som går føre seg i skoletida og i skolens regi, og som er ein del av grunnskoleopplæringa i samsvar med opplæringslova og forskrifta til denne. Kommunen kan heller ikkje krevje betaling for aktivitetar som går føre seg utanom ordinær skoletid, når desse aktivitetane er ledd i at skolen gjennomfører oppgåvene i samsvar med lov og forskrift. Departementet viser til at rammene for kva aktivitetar som kan definerast som del av

Postadresse:
Postboks 2924 Tøyen, 0608 Oslo
Besøksadresser:
Kolstadgata 1, Oslo
Verftsgata 10, Molde
Parkgata 36, Hamar

Telefon:
+47 23 30 12 00
Telefaks:
+47 23 30 12 99

E-post:
post@utdanningsdirektoratet.no
Internett:
www.utdanningsdirektoratet.no

Bankgiro:
7694 05 10879
Org.nr.:
NO 970 018 131 MVA

grunnskoleopplæringa, er vide, jf. formålsføresegna i opplæringslova § 1-2 og den generelle delen av læreplanen, som gir eit breitt og omfattande mandat for opplæringa i skolen."

Det er i forarbeidene gitt eksempler på undervisningsmateriell og utgifter til aktiviteter som kommunen ikke kan kreve at eleven eller foresatte skal dekke, men listen er ikke uttømmende. Eksempler på undervisningsmateriell er skrive- og tegnesaker, lærebøker, ordlister og kalkulator. Eksempler på utgifter til aktiviteter er kost og losji i sammenheng med leirskoleopphold eller andre tematurer, eventuelle transportutgifter eller utgifter til inngangsbilletter ved ekskursionser og nødvendig transport i skoletida til svømmehall og bibliotek.

Videre er det uttalt i forarbeidene at: *"Kommunen kan heller ikkje krevje at elevane eller deira føresette skal dekkje utgifter til aktivitetar som går føre seg utanom ordinær skoletid, når desse aktivitetane er ledd i at skolen gjennomfører oppgåvene i samsvar med lov og forskrift."*

Det er utformet et eget rundskriv F-14-03 som presiserer og fortolker lovens prinsipper. Det fremgår også av rundskrivet eksempler på undervisningsmateriell og utgifter til aktiviteter som kommunen ikke kan kreve at elevene eller foresatte skal dekke.

I rundskrivet er spørsmålet om egenandeler til dekning av leirskole og andre turer, og spørsmålet om frivillige gaver og dugnader nærmere omtalt. Det er for eksempel ikke forbud mot å ta imot frivillig innsats som for eksempel økonomiske bidrag, så lenge bidragene brukes slik at de kommer hele gruppen til gode. En klar forutsetning er bl.a. at ingen utsettes for press til å yte denne innsatsen.

Om turer

Problemstillingen vil være om turer kan ansees å være i regi av skolen og være en del av grunnskoleopplæringen eller ikke. Dette må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Momenter i en slik vurdering kan for eksempel være om:

- skoleeier (kommunen) er ansvarlig dersom det oppstår uhell på turen
- det er utarbeidet reglement for turen
- det er utarbeidet sanksjoner for eksempel for hjemsendelse
- turen fremgår av skolens virksomhetsplan/ årsplan
- det er organisert opplæringstilbud til eventuelt andre elever som ikke er med på turen

Direktoratet presiserer at listen over momenter ikke er uttømmende.

Direktoratets vurdering

Dersom et eller flere av momentene er til stede, vil arrangementet kunne ansees som en del av grunnskoleopplæringen og omfattes av gratisprinsippet.

Lærernes arbeidsforhold reguleres ikke av opplæringsloven. Det er likevel direktoratets vurdering at dersom det er lærere med på slike turer, og disse lærerne mottar lønn i den tiden de er på tur, vurderes dette som lærerens arbeidstid og det sees på som grunnskoleopplæring for elevene.

Permisjoner

Fylkesmannen i Buskerud har i sitt brev reist spørsmål om det kan gis permisjon til elever i forbindelse med skoleturer. Spørsmål i denne sammenhengen blir om kommunen med hjemmel i opplæringsloven § 2-11 kan gi permisjon til en gruppe elever til turer, og om slike turer faller innenfor rammen av permisjonsreglene.

Opplæringsloven § 2-11 første ledd lyder:

"Når det er forsvarleg, kan kommunen etter søknad gi den enkelte eleven permisjon i inntil to veker."

Opplæringsloven § 2-11 regulerer permisjoner fra den pliktige opplæringen. Etter ordlyden i første ledd er det *"den enkelte eleven"* som kommunen etter søknad kan gi permisjon. Elevene har ikke rett til permisjon etter § 2-11 første ledd. Forutsetningen for å gi permisjon etter første ledd er at det er forsvarlig å gi eleven fri fra opplæringen. Om permisjonen er forsvarlig eller ikke må avgjøres etter en konkret vurdering.

Det følger av forarbeidene til bestemmelsen at dersom en permisjon er gitt etter første ledd, avkorter det retten til opplæring i for eleven tilsvarende jf. Ot. prp. nr 46 (1997-98). Den opplæringen eleven mister i forbindelse med permisjonen etter § 2-11, har eleven ikke rett til å få erstattet senere.

Direktoratets vurdering

Ordlyden i opplæringsloven § 2-11 regulerer permisjoner knyttet til den enkelte elev, og bestemmelsen regulerer derfor ikke permisjoner for grupper av elever. Opplæringsloven § 2-11 kan heller ikke brukes når turen er en del av grunnskoleopplæringen.

Hensynet bak regelen er at foresatte skal ha mulighet til å ta ut elevene fra den obligatoriske grunnskoleopplæringen utenom skolens ferier.

Både ordlyden og hensynet bak regelen tilsier derfor at bestemmelsen ikke kan brukes slik at det blir en omgåelse av gratisprinsippet. Kommunen kan derfor ikke innvilge permisjon for en gruppe elever med hjemmel i opplæringsloven § 2-11.

Avgrensning mot annet regleverk

Kommunen har ansvar for å gi grunnskoleopplæring jf. opplæringsloven § 13-1. Det følger av dette at kommunen er ansvarlig for den opplæringen som faller innenfor rammene av gratisprinsippet i opplæringsloven § 2-15. I den forbindelse blir det viktig å avgrense innholdet i gratisprinsippet mot innholdet i andre regler som regulerer forhold knyttet til barnets utdanning. Vi viser i den forbindelse til barneloven § 30 andre ledd om innholdet i foreldreansvaret:

"Dei som har foreldreansvaret, er skyldige til å gje barnet forsvarleg oppseding og forsyting. Dei skal syte for at barnet får utdanning etter evne og givnad."

Det er Barne- og likestillingsdepartementet som har ansvaret for å tolke barneloven. Slik direktoratet ser det, er det de som har foreldreansvaret for eleven som vil være de som er nærmest til dekke nødvendige utgifter til mat, drikke, nødvendig klær og utstyr som ikke er undervisningsmateriell og dermed ikke faller innenfor gratisprinsippet i § 2-15.

Andre forhold

Drammen kommune har i sitt brev reist spørsmål om blant annet kantinedrift ved skoler, om utstyr til elevene og om elevers erstatningsansvar i forbindelse med skade på undervisningsmateriell sett i forhold til gratisprinsippet.

Kantinedrift

At kommunen gir tilbud om salg av for eksempel mat og drikke samt kantinedrift i skoletiden, anser direktoratet som et tilbud fra kommunens side som ikke reguleres av opplæringsloven. Selv om kommunen har slike tilbud, er det frivillig om elevene ønsker å benytte seg av tilbudet. Det forutsettes imidlertid at foreldrene har ansvaret for å gi elevene "forsvarleg oppseding og forsyting". Slik vi ser det vil foreldrenes ansvar være uavhengig av aktiviteter på skolen, men foreldrene vil ha et ansvar for å utstyre elevene med nødvendig mat, klær og utstyr i skoletiden.

Ordensreglement/erstatningsansvar

Opplæringsloven § 2-9 har regler om ordensreglement og lignende. Kommunen har en plikt til å gi forskrifter om ordensreglementet på den enkelte skole. Utdanningsdirektoratet har utarbeidet rundskriv om ordensreglement i grunnskolen og videregående skoler, Rundskriv UDir – 07-2005. Her er det orientert om framgangsmåten ved utarbeidelse av reglementet, samt gitt noen eksempler på hva som kan fastsettes i reglementet når det gjelder innholdet og eksempler på refsingstiltak. Direktoratet viser i den forbindelse til pkt. 2 om innholdet i ordensreglementet. Det er i rundskrivet også gitt eksempler på utformingen av reglementet, og vi viser til det som er skrevet om generell orden, oppførsel og sanksjoner. På side 5 er erstatningsansvar omtalt.

Med vennlig hilsen

Erik Bolstad Pettersen
områdedirektør

Lars Gunnar Nag
avdelingsdirektør

Kopi: Drammen kommune